

Пропозиції
Державної податкової служби України
до проєкту Закону України
«Про засади державної антикорупційної політики на 2020 – 2024 роки»,
внесеного на розгляд Кабінетом Міністрів України,
реєстраційний номер 4135 від 21 вересня 2020 року,
до другого читання

1. Підтримується за умови доопрацювання.
2. Відповідно підрозділу 3.3 «Податки і митниця» проєкту Антикорупційної стратегії на 2020 – 2024 роки визначено проблеми, зокрема: у пункті 3.3.5 щодо надмірного обсягу дискреційних повноважень у працівників органів податкової служби.

Щодо підпункту 1 пункту 3.3.5.

Очікуваним стратегічним результатом реалізації Стратегії визначається унеможливлення необґрунтованого впливу суб'єктивних чинників під час виконання посадовими особами органів податкової служби своїх повноважень.

Вказаний результат вважається таким, що може мати неоднозначне тлумачення. Наприклад, незрозуміло чи підпадають під це формулювання дії податкових інспекторів під час підготовки індивідуальних податкових консультацій, коли виникають питання трактування норм Податкового кодексу України (далі – Кодекс), іншого законодавства (зокрема земельного законодавства при справлянні плати за землю), поширення пільг, наданих рішеннями органів місцевого самоврядування, на об'єкти оподаткування місцевими податками, а також під час проведення документальних перевірок тощо.

Щодо підпункту 2 пункту 3.3.5.

Очікуваним стратегічним результатом реалізації Стратегії визначається зменшення переліку підстав для проведення перевірок органами податкової служби, а також кількість перевірок з безпосереднім контактом із платником податку.

Наразі чинні норми Кодексу в частині проведення камеральних перевірок передбачають таке.

Відповідно до підпункту 75.1.1 пункту 75.1 статті 75 Кодексу камеральною вважається перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків, та даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість (даних центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, даних

Єдиного реєстру податкових накладних та даних митних декларацій), а також даних Єдиного реєстру акцизних накладних та даних системи електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового, даних СОД РРО.

Предметом камеральної перевірки також може бути своєчасність подання податкових декларацій (розрахунків) та/або своєчасність реєстрації податкових накладних та/або розрахунків коригування до податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних, акцизних накладних та/або розрахунків коригування до акцизних накладних у Єдиному реєстрі акцизних накладних, виправлення помилок у податкових накладних та/або своєчасність сплати узгодженої суми податкового (грошового) зобов'язання виключно на підставі даних, що зберігаються (опрацьовуються) у відповідних інформаційних базах.

Камеральна перевірка проводиться посадовими особами контролюючого органу без будь-якого спеціального рішення керівника (його заступника або уповноваженої особи) такого органу або направлення на її проведення.

Камеральній перевірці підлягає вся податкова звітність суцільним порядком.

Згода платника податків на перевірку та його присутність під час проведення камеральної перевірки не обов'язкові (пункт 76.1 статті 76 Кодексу).

Враховуючи викладене, податкове законодавство дає можливість працівникам органів податкової служби в межах повноважень здійснювати проведення камеральних перевірок платників податків без контакту зі службою, тому й не потребує зменшення переліку підстав для проведення камеральних перевірок органами податкової служби, а також їх кількості.

Тому пропонуємо, підпункт 2 пункту 3.3.5 підрозділу 3.3 «Податки і митниця» проекту Антикорупційної стратегії на 2020 – 2024 роки доповнити словами «крім камеральних перевірок»;

у пункті 3.3.6 стосовно наявності у органів податкової служби функцій щодо застосування фінансових санкцій та надмірна зосередженість роботи цих органів на їх застосуванні призводить до корупційних ризиків.

Щодо підпункту 2 пункту 3.3.6.

Очікуваним стратегічним результатом реалізації Стратегії визначається, що головним критерієм для оцінки ефективності роботи органів податкової служби та їх посадових осіб є ступінь дотримання законодавства зі сплати податків, а не виконання плану із надходжень до бюджету.

Зауважуємо, що відносини, які виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства регулює Кодекс.

Цим Кодексом визначаються функції та правові основи діяльності контролюючих органів, визначених пунктом 41.1 статті 41 цього Кодексу (пункт 1.1 статті 1 Кодексу).

Відповідно до підпункту 19¹.1.2 пункту 19¹.1 статті 19¹ Кодексу контролюючі органи, визначені підпунктом 41.1.1 пункту 41.1 статті 41 цього Кодексу, виконують, зокрема, такі функції: контролюють своєчасність подання платниками податків та платниками єдиного внеску передбаченої законом звітності (декларацій, розрахунків та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів), своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати податків, зборів, платежів.

Платник податків зобов'язаний: сплачувати податки та збори в строки та у розмірах, встановлених цим Кодексом та законами з питань митної справи (підпункт 16.1.4 пункту 16.1 статті 16 Кодексу).

Обов'язки і відповідальність посадових та службових осіб контролюючих органів визначено статтею 21 Кодексу.

Згідно зі статтею 36 Кодексу визначено податковий обов'язок. Податковим обов'язком визнається обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені цим Кодексом, законами з питань митної справи (пункт 36.1 статті 36 Кодексу).

Відповідальність за невиконання або неналежне виконання податкового обов'язку несе платник податків, крім випадків, визначених цим Кодексом або законами з питань митної справи (пункт 36.5 статті 36 Кодексу);

Щодо підпункту 3 пункту 3.3.6.

Очікуваним стратегічним результатом реалізації Стратегії визначається, що пріоритетним напрямом роботи органів податкової служби є консультації та роз'яснення для платників податків.

Водночас наразі окрім іншого, функції (завдання) податкових органів відповідно до статей 19¹ та 19³ Кодексу щодо надання індивідуальних податкових консультацій, інформаційно-довідкових послуг з питань податкового та іншого законодавства, контроль за додержанням якого покладено на контролюючі органи, а також сервісне обслуговування платників, і є пріоритетним напрямом роботи органів податкової служби.

Вважаємо, що Стратегія не може визначати пріоритетні напрями роботи податкових органів загалом, оскільки стосується лише окремих засад їх діяльності, зокрема спрямованих на упередження корупції.

Відповідно до пункту 3.5.5 підрозділу 3.5 «Будівництво, земельні відносини та інфраструктура» проекту Антикорупційної стратегії на 2020 – 2024 роки визначено проблему, що процедура справляння земельного податку та передачі в оренду державних та комунальних земель супроводжується корупційними ризиками, обумовленими можливістю надання їх у користування нижче ринкової вартості.

Очікуваним стратегічним результатом реалізації Стратегії визначається запровадження пілотного проекту із визначення земельного податку на основі

показників масової оцінки земель із урахуванням міжнародних стандартів оцінки майна для цілей оподаткування.

По-перше, незрозумілим є поняття «масової оцінки земель».

По-друге, запровадження пілотного проєкту передбачає визначення території, на якому він буде реалізований, оскільки запровадження змін умов оподаткування на всій території України не може бути «пілотним проєктом».

Обмеження території, а внаслідок цього й суб'єктів господарювання, які є платниками плати за землю, призведе до запровадження нерівних умов господарювання під час дії проєкту та внаслідок цього – до порушення принципів рівності усіх платників перед законом та нейтральності оподаткування, визначених статтею 4 Кодексу.

Крім цього, очікуваним стратегічним результатом реалізації Стратегії визначається внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення ставок орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності на основі їх ринкової вартості.

На теперішній час відповідно до Кодексу ставки земельного податку та орендної плати встановлюються у відсотках нормативної грошової оцінки земельних ділянок.

Нормативна грошова оцінка земельних ділянок проводиться відповідно до державних стандартів, норм, правил, а також інших нормативно-правових актів на землях усіх категорій та форм власності, проводиться юридичними особами, які є розробниками документації із землеустрою відповідно до Закону України «Про землеустрій» (стаття 18 Закону України «Про оцінку земель»). Результати оцінки затверджуються рішенням відповідного органу місцевого самоврядування.

Запровадження фіксованих ставок до ринкової вартості земельних ділянок призведе до необхідності здійснювати оцінку земель відповідними суб'єктами оціночної діяльності, що ніяк не сприятиме зменшенню корупційних чинників при справлянні плати за землю. Крім того, є ризик порушення права учасників процедури оцінки майна та майнових прав на захист від зловживання монопольного становища на ринку оцінки.

Ризик надання земельних ділянок державної та комунальної власності у користування нижче ринкової вартості стосується не умов оподаткування, а насамперед власників цих земельних ділянок – органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади. Тому Стратегія має передбачати не зміни умов оподаткування, а відповідальність органів, що створили корупційні дії при розпорядженні землями України.

Враховуючи зазначене, вважаємо пункт 3.5.5 недоцільним, оскільки не відповідає меті Стратегії та не призведе до зменшення рівня корупції.

**В. о. Голови Державної податкової
служби України**

Євген ОЛЕЙНІКОВ